

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1061. MEDDELELSE

Udgivet af

Statens

Planteavlsudvalg

74. ÅRGANG 19. OKTOBER 1972

Stammeforsøg med radis til koldt hus, efterår. 1969 og 1970

Forsøgets formål var at udpege egnede stammer af radis til dyrkning i uopvarmede drivhuse om efteråret. Ved tilpasning af såtid kan man ret nøje beregne høsttid, især hvis man råder over varme, som i nødstilfælde kan sættes på i de enkelte hårde frostnætter, som af og til sætter ind i oktober, november eller december.

Forsøgene er gennemført med 25 stammer på ialt 5 forsøgssteder i årene 1969 og 1970. Der er overalt sået mellem den 21. og den 29. september, og høsten for de forskellige stammer og steder er faldet mellem den 30. oktober og den 20. december.

Nogle stammer kan, når de har udviklet knold, tale at stå ret længe og stadig forblive brugbare, medens andre, oftest de med kort udviklingstid, skal høstes så snart de har opnået tjenlighed, da de ellers let kan blive svampede. Stammerne med kort udviklingstid har på den anden side den fordel, at de kan sås nogle dage senere og endda nå at udvikle knold.

Forsøgene er udført i en lille bakke af bænkevinduer hos gartneriejer Aksel Nielsen, Gravens, i et ret stort, lyst hus hos gartneriejer Henning Hansen, Ll. Rørbæk, i en lille blok hos gartneriejer H. Bjørn, Volshave og ligeledes i en lille blok hos gartneriejer N. Jørgen Nielsen, Åsum. Endelig i et lille, ret lyst hus hos gartneriejer Jørgen Larsen, Vindeby. Alle forsøgene er sået med bænkesåmaskine, som rækkeforsøg på bede. Rækkeafstand overalt 5 cm, og udtynding til ca. 2-3 cm mellem planterne.

Forsøgets hovedresultater fremgår af omstående

uddrag af tabeller og er udtrykt ved karakterer, sorteretal, høsttidsberegninger samt beregnede værdital.

Karakterer. For en afgrøde, hvor vægten ikke spiller nogen rolle, er karaktererne af stor vigtighed. De stammer her fra bedømmelsen af 5 forsøg. Den anvendte skala går fra 10 til 1 med 10 for det største, bedste, mest ensartede, »helt fri for« m.m.

Udbytte. På hvert forsøgssted er radiserne trukket efter salgstjenlighed og sorteret. Resultaterne er opgivet i 1000 stk. pr. 100 m² i gennemsnit af 5 forsøg.

Udviklingstid. Ved hver trækning er antal, sortering og dato noteret. Det er af vigtighed at kende den enkelte stammes udviklingstid for at kunne indpasse stammerne i et dyrkningsprogram. Det er på to egnede forsøgssteder med en nogenlunde lang trækkeperiode, beregnet hvor stor en procent af radiserne der er trukket i første, anden og tredje periode af hele trækketiden. Periodernes udstrækning er angivet herunder.

	1. periode	2. periode	3. periode
1969 ...	30/10-4/11	5/11-18/11	19/11-2/12
1970 ...	3/11-9/11	10/11-20/11	21/11-1/12

Værdital. For lettere at kunne klassificere stammerne er der opstillet et antal pointsformler, hvori hver enkelt stammes tal er indsat. Herved kan man give de relevante egenskaber for dyrkning, salg og brug, vægt efter deres betydning på tværs af materialet. Efter disse tal er den ende-

lige klassificering sket. Pointsformlerne er angivet i beretningen.

Der blev anerkendt 13 af de indsendte stammer, 11 sættes i handelen. Navnespørgsmål er gennemgået ved bedømmelserne i marken af Fællesudvalgets navneudvalg, og sluttelig er alle navne godkendt af Landbrugsministeriets navneudvalg.

Stammebeskrivelse

Lb. nr. 1. *Saxa*, 'Agat', *Tagenshus* P 67, P 71. Ejer: A. Hansen, *Kastrup*.

Ensartet, rund til fladrund, skinnende helrød radis med fin knoldafslutning. Toppen er lille til middel. Den er middeltidligt til ret sent udviklet og har givet en ret høj procent I. sortering. Den er tillige anerkendt til koldt hus forår som P 67.

Lb. nr. 3. *Non plus ultra*, 'Nondan', *Hunderup* P 63, P 64, P 67, P 71. Ejer: A|S L. *Dæhnfeldt*, *Odense*.

Ensartet, rund til fladrund, skinnende helrød radis med fin knoldafslutning. Toppen er ret lille til middel. Den er middeltidligt udviklet og har givet en ret høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til varmt hus forår som P 63 og til kold bæk efterår som P 64 og til koldt hus forår som P 67.

Lb. nr. 4. *Non plus ultra*, 'Koral', *Toftø* P 71. *Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Frøafdelingen, Glostrup*.

Ensartet, rund til fladrund, skinnende helrød radis med meget fin knoldafslutning. Toppen er middelkraftig. Den er middeltidligt til ret sent udviklet og har givet en høj procent I. sortering.

Lb. nr. 7. *Saxa*, 'Korto', *Enkona* P 67, P. 71. Ejer: J. E. *Ohlsens Enke, Tåstrup*.

Er en særdeles ensartet, rund til fladrund, skinnende helrød radis med særdeles fin knoldafslutning. Toppen er særdeles lille. Den er sent udviklet og har givet en ret høj procent I. sortering. Den er tillige anerkendt til for- og højsommerbrug som P 67.

Lb. nr. 12. 'Meteor', *Hunderup* P 63, P 64, P 67, P 71. Ejer: A|S L. *Dæhnfeldt, Odense*.

Er en ensartet, oval, skinnende helrød radis med ret god knoldafslutning. Toppen er middel til

lille. Den er tidligt til meget tidligt udviklet og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til varmt og koldt hus som P 63 og P 67 og til kold bæk forår som P 64.

Lb. nr. 13. 'Cosmos', *Hunderup* P 64, P 71. Ejer: A|S L. *Dæhnfeldt, Odense*.

Er en ensartet, oval, velfarvet mørkerød radis med en lille hvid spids. Toppen er mørkegrøn, kraftig (fast). Den er middeltidligt til ret sent udviklet og har givet en høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til kold bæk forår som P 64 samt til koldt hus forår som P 67.

Lb. nr. 16. 'Delo', *Enkona* P 71. Ejer: J. E. *Ohlsens Enke, Tåstrup*.

Er en ret ensartet, oval, skinnende helrød radis med ret god knoldafslutning. Toppen er middel til ret lille. Den er tidligt udviklet og har givet en høj procent I. sortering.

Lb. nr. 18. *Halvlang hvidspidset*, 'Fota', *Enkona* P 71. Ejer: J. E. *Ohlsens Enke, Tåstrup*.

Er en særdeles ensartet, kort halvlang, rosenrød radis med godt en fjerdedel hvid spids og særdeles fin knoldafslutning. Toppen er middelkraftig. Den er særdeles tidligt udviklet og har givet en særdeles høj procent I. sortering.

Lb. nr. 21. *Halvlang hvidspidset*, 'Forina', *Enkona* P 71. Ejer: J. E. *Ohlsens Enke, Tåstrup*.

Er en særdeles ensartet, kort halvlang, rosenrød radis med knapt en trediedel hvid spids. Knoldafslutning ret god. Toppen er middel til ret lille. Den er tidligt til meget tidligt udviklet og har givet en særdeles høj procent I. sortering.

Lb. nr. 22. *Halvlang hvidspidset*, 'Vidan', *Hunderup* P 67, P 71. Ejer: A|S L. *Dæhnfeldt, Odense*.

Er en ensartet, kort halvlang, rosenrød radis med en lille hvid spids. Knoldafslutningen er ret god til god. Toppen er meget kraftig. Den er tidligt til meget tidligt udviklet og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til koldt hus forår som P 67.

Lb. nr. 23. *Halvlang hvidspidset*, 'Rapid', *Toftø* P 63, P 64, P 71. Ejer: *Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Frøafdelingen, Glostrup*.

Er en særdeles ensartet, kort halvlang-halvlang,

Prøvedyrkning nr. 207. Radis til koldt hus efterår

Forsøgets hovedresultater for de anerkendte stammer

	Løbe nr.											Gns. af 25 inds. stammer
	1.	3.	4.	7.	12.	13.	16.	18.	21.	22.	23.	
<i>Karakterer</i>												
Ensartethed i type	6,6	6,0	6,6	8,2	6,6	6,0	5,2	7,4	8,0	7,0	7,2	6,6
Ensartethed i størrelse . .	6,0	6,4	6,4	7,2	6,4	5,2	6,0	6,8	7,0	6,2	7,4	6,4
Ensartethed i farve	7,0	7,0	7,0	6,2	7,0	7,4	7,8	7,4	6,0	5,8	6,8	6,6
Topkraft	6,2	6,8	7,4	5,0	6,2	8,0	6,6	7,2	6,6	9,2	8,2	7,1
Knoldenes størrelse	6,0	7,2	6,6	4,4	7,6	6,4	7,0	8,2	6,4	7,4	8,6	6,5
Knoldafslutning	8,0	7,6	8,4	8,2	6,2	6,8	6,0	8,4	5,2	6,4	7,8	7,1
Rodfinhed	7,2	6,0	6,0	7,0	6,2	5,6	6,6	7,6	7,2	6,6	7,0	6,4
Farvestyrke	7,8	7,6	7,4	7,4	7,6	7,2	8,2	6,6	5,6	6,2	6,0	6,7
Hvid spids i tiendedele . .	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	2,8	3,0	1,8	2,8	—
Fri for svampethed	8,4	8,4	9,4	9,8	7,8	9,4	7,6	7,4	9,2	8,6	5,4	8,4
Fri for hælsethed	8,0	9,2	7,6	9,2	8,0	7,6	7,4	8,4	9,4	7,8	8,4	8,0
Fri for grove barkflige . .	7,8	8,0	5,6	4,8	4,6	5,0	6,8	6,2	5,2	6,0	6,8	6,0
Tidlighed	5,4	6,8	6,0	4,8	7,2	6,0	7,2	8,2	6,6	7,4	8,6	6,2
Værdi som handelsvare . .	5,6	7,2	6,0	5,6	7,6	7,0	6,6	7,8	5,6	7,0	7,2	6,1
<i>Hovedtyperne i procent</i>												
Fladrunde	28	44	24	28	0	0	0	0	0	0	0	—
Kuglerunde	63	50	63	65	3	4	9	1	0	0	1	—
Ovale	7	2	7	6	79	94	72	12	10	20	8	—
Kort halvlange	0	0	0	0	8	1	6	74	78	67	65	—
Halvlange	0	0	0	0	0	0	0	12	7	12	24	—
Groft kegleformede	1	2	3	1	10	1	12	1	4	1	1	—
<i>Pct. revnede ved typesort.</i>	8	13	4	6	0	0	0	0	0	0	0	3
<i>Brugbare i 1000 stk. pr. a.</i>	24	25	28	26	36	26	30	22	30	31	32	27
<i>Antal i perioder i procent</i>												
1. periode	2	10	3	2	41	17	31	60	37	34	67	—
2. periode	50	55	48	31	39	46	45	32	44	40	25	—
3. periode	48	35	49	67	20	37	24	8	19	26	8	—
<i>Værdital</i>												
Udbyttet	107	116	122	120	150	110	124	91	124	130	131	116
Ensartethedstal	175	169	175	187	183	189	172	188	188	172	184	175
Dyrkningsværdi	170	180	185	182	208	184	190	194	193	181	180	177
Kvalitetstal	204	203	187	189	165	172	177	188	173	174	190	181

rosenrød radis med godt en fjerdedel hvid spids. Knoldafslutningen er særdeles fin. Toppen er meget kraftig. Den er særdeles tidligt udviklet og skal trækkes rettidigt for ikke at blive svampet. Den har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til varmt hus forår som P 63 og til kold bæk forår som P 64.

Resumé

Vil man dyrke radiser i hus om efteråret, eller fortsætte sin produktion i denne periode, kan dyrkningen nøje planlægges med de til rådighed værende forsøgsresultater, der angiver så- og høsttider for et antal forsøg med en lang række forskellige stammer.

Sammen med en række lignende forsøgsresultater med radisstammer, lige fra varmt hus med januarsåning, over koldt hus forår, til frilandsholdene, udgør disse resultater en kæde med mulighed for nøje programmering af hele årets radiskulturer.

Disse resultater findes bl.a. i 42., 44., 45., 48., 51. og 52. beretning fra Fællesudvalget, og som uddrag heraf i Korte Meddelelser nr. 830, 831, 833 m.fl.

De nu anerkendte stammer er alle velegnede

til formålet, men de er ikke ens. Ved såning må sådybde og afstand tilpasses nøje efter type, jord og topkraft, således at formen ikke ændres og de kraftige ikke kommer til at stå for tæt.

Beretning og det samlede talmateriale findes i Fællesudvalgets 52. beretning.

Denne beretning kan, så længe oplag haves, rekvireres fra Fællesudvalgets kontor, 6053 Ågård.

Fællesudvalget for
Prøvedyrkning af Køkkenurter.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 855057. Abonnementsprisen er for 1972 17,25 kr. årligt incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELKJÆR)
KØBENHAVN

Trykt i 9.000 eksemplarer.